

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ «Кілійський транспортний фаховий коледж
Державного університету інфраструктури та технологій»

Укладач: Голова комісії
ГЕНЕРАЛОВА І.Г.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова відбіркової комісії
Т.А.Карадобрій
» 03 2021 р.

**Програма вступних випробувань
з української мови для абітурієнтів
на основі повної загальної середньої освіти**

спеціальність 271 Річковий та морський транспорт

Програма для вступних випробувань з української мови для абітурієнтів на основі повної загальної середньої освіти Відокремленого структурного підрозділу «Кілійський транспортний фаховий коледж Державного університету інфраструктури та технологій». – Кілія, 2021

Укладач: голова предметної екзаменаційної комісії з української мови
ГЕНЕРАЛОВА І.Г.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ	4
РОЗДІЛ I	4
Фонетика, Графіка, Орфоепія, Орфографія.....	4
РОЗДІЛ II.....	4
Лексикологія. Фразеологія.	4
РОЗДІЛ III.....	4
Будова слова. Словотвір.....	4
РОЗДІЛ IV	4
Морфологія.....	4
РОЗДІЛ V	6
Синтаксис	6
НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	9

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вступного випробування з української мови для абітурієнтів розроблено з урахуванням чинних програм з української мови для 5-9 класів, для учнів 10-11 класів та на основі Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української мови, затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ №696 від 26.06.2018 р.).

Матеріал програми розподілено за такими розділами: (Фонетика, Графіка, Орфоепія, Орфографія, Лексикологія, Фразеологія, Будова слова, Словотвір, Морфологія, Синтаксис, Стилїстика).

Мета вступного випробування – перевірити рівень сформованості ключових компетенцій вступника, його орфографічної та пунктуаційної грамотності, теоретичних знань, умінь та практичних навиків з рідної мови.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

РОЗДІЛ I

Фонетика, Графіка, Орфоепія, Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні *е, и, о* в коренях слів. Сполучення *йо,ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

РОЗДІЛ II

Лексикологія. Фразеологія.

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

РОЗДІЛ III

Будова слова. Словотвір.

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

РОЗДІЛ IV

Морфологія

Іменник

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно* і под.

Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні) Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.

Займенник

Займенник, як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. правопис неозначених і заперечливих займенників.

Дієслово

Дієслово, як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінюванні, відмінюванні (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідмін. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови

Прикметник як службова частина мови

Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників а вживанням (одиничні, парні, повторюванні) та за будовою (прості, складні, складені). правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. правопис часток.

Вигук

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

РОЗДІЛ V Синтаксис

Словосполучення

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Просте двоскладне речення.

Підмет і присудок, як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні.

Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

Односкладні речення.

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення.

Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення

Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення

Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставини (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Стилістика

тилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції.

НОРМАТИВИ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробування з української мови складається з десяти питань і проводиться в усній формі.

Абітурієнтам пропонується для розв'язання завдання в тестовій формі з мови. Для деяких завдань подано кілька варіантів відповідей, з яких необхідно обрати правильну відповідь (одну, декілька чи жодної), чи треба дати відповіді на поставлені запитання.

На підготовку до усної відповіді надається 90 хвилин.

Завдання охоплюють весь матеріал з української мови в рамках повної загальної середньої освіти.

Кожна особа, яка складає вступне випробування, отримує індивідуальний комплект, що складається з білета з тестовими завданнями, бланка відповіді та чернетки.

Всі записи у бланку відповідей треба виконувати акуратно, чітко, відповіді на завдання записувати тільки у відведені місця бланку відповідей. Завдання вважається виконаним правильно, якщо бланк відповіді заповнений чітко, без виправлень і закреслень. Закреслені, виправлені, підчищені, неправильно записані відповіді розглядаються як помилкові і не зараховуються. З метою запобігання виправлень, допущення помилок та при необхідності зробити додаткові записи абітурієнт може використовувати чернетку.

Максимальна кількість балів, яку може набрати абітурієнт, правильно виконавши всі завдання, становить 200. Мінімальна кількість балів – 100. Якщо абітурієнт правильно відповів на три питання, то вважається, що він екзамен не склав.

Кількість відповідей	Бали
4	100
5	120
6	130
7	150
8	160
9	180
10	200

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О., Блажко М. Українська мова та література. ЗНО 2021. 1 частина.-К.: Грамота, 2020.
2. Білецька О.Українська мова. Комплексна підготовка до ДПАта ЗНО.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2020.
3. Заболотний В., Заболотний О. Українська мова і література. 2000 тестів.- К.: Літера, 2020.
4. Омельчук С., Блажко М. Правописний практикум з української мови (норми нової редакції українського правопису) –К.: Грамота, 2020.
5. Українська мова і література. Типові тестові завдання / В. Ф. Жовтобрюх, В. В. Паращич. — К. : Літера ЛТД, 2014.